

Hallstahammars kommun

Rektorn vid Nibbleskolan sär

Beslut för grundsärskola

efter tillsyn av Nibbleskolan sär
i Hallstahammars kommun

Tillsyn i Nibbleskolan sär

Skolinspektionen genomför tillsyn i Hallstahammars kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Nibbleskolan sär besöktes av Skolinspektionen den 18 mars 2013.

Fakta om skolan

Grundsärskolan i Hallstahammars kommun är förlagd till två av kommunens grundskolor. I Nibbleskolan går elever i grundsärskolans årskurs 1-5 samt elever som läser inriktning träningskola årskurs 1-10. I Lindboskolan går elever i årskurs 6-9 i grundsärskolan. Det finns 22 elever som är mottagna i grundsärskolan varav 13 går i inriktning träningskola. Verksamheten leds av en rektor, som förutom ansvaret för grundsärskolan även ansvarar för Nibbleskolans förskoleklass och fritidshem. Ledningsgruppen för grundsärskolan består av rektorn och två lagledare. Grundsärskolan har 16 personal som är indelade i fyra arbetslag. En elev är integrerad i en grundskoleklass, men läser vissa ämnen tillsammans med grundsärskolans elever. För övrigt sker samverkan mellan grundskolan och grundsärskolan utifrån elevernas individuella behov och förutsättningar. Enligt rektorn och lärarna når samtliga elever kunskapskraven i sina ämnen. Eleverna i inriktning träningskolan når kunskapskraven för ämnesområdena utifrån sina förutsättningar.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att grundsärskolans verksamhet på de flesta områden uppfyller författningarnas krav. Rektorn har god kännedom om verksamheten och verkar tillsammans med personalen för att verksamheten utvecklas.

Grundsärskolans verksamhet präglas av kunskap och engagemang hos personalen. Eleverna i grundsärskolan arbetar efter grundsärskolans kursplaner och i inriktning träningskolan arbetar eleverna utifrån sina egna förutsättningar och efter individuella mål som ständigt omprövas. Dock framgår att inte all personal har utbildning för den undervisning de bedriver, vilket behöver åtgärdas.

Enligt rektorn och lärarna har eleverna mycket goda möjligheter att nå kunskapskraven bland annat genom att lärarna kontinuerligt samverkar kring planering och undervisning för varje enskild elev. Av verksamhetsredogörelsen

framgår att så gott som alla elever når kunskapskraven i sina ämnen och ämnesområden. Rutiner finns för att erbjuda särskilt stöd till de elever som skulle behöva och elevernas resultat följs regelbundet upp i olika forum. Utvecklingssamtal med elever och föräldrar genomförs varje termin. Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen för grundsärskolans elever. Av planerna framgår inte om eleven läser efter grundsärskolans eller träningskolans kursplaner, vilket behöver tydliggöras.

Enligt rektorn och lärarna diskuteras regelbundet pedagogiska frågor. Uppföljning av verksamheten sker på individnivå och utvecklingsområden som anges i arbetsplanen utgår från analyser som lärarna gör varje termin exempelvis av elevernas resultat, hur uppföljningen av resultaten fungerat och på vilket sätt lärarna har bidragit till elevernas utveckling. Rektorn och lagledarna skriver frågeställningar som lärarna gemensamt diskuterar. Aktuella utvecklingsområden är elevinflytande i vardagen för elever på låg nivå och frågan om huruvida en ökad individintegrering i grundskolan skulle gynna elevernas utveckling.

Lärarna uppger att eleverna, i vissa fall med föräldrarnas hjälp, uttrycker att de känner sig trygga i skolan, vilket också bekräftas av det intryck Skolinspektionen får vid verksamhetsbesöket. Rutiner finns för att motverka kränkningar och främja ett gott klimat. Dock framkommer att planen mot kränkande behandling har brister och behöver revideras.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hallstahammars kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 10 juli 2013** redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Hallstahammars kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det för varje skolenhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att

förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vid grundsärskolan finns en plan mot kränkande behandling, kallad Likabehandlingsplan, från januari 2010. Planen beskriver bland annat hur grundsärskolan ska arbeta främjande och förebyggande för att motverka diskriminering och kränkningar samt vilka åtgärder som ska vidtas i händelse av kränkningar, mobbning eller trakasserier. Däremot saknas en redovisning av vilka åtgärder som avses vidtas under det innevarande läsåret, mot bakgrund av skolans kartläggning av de behov som finns på skolan. Likaså saknas en redovisning av hur förra årets åtgärder genomfördes. Rektorn uppger att hon är medveten om att planen mot kränkande behandling inte är uppdaterad och att den saknar vissa delar. Enligt rektorn är planen mot kränkande behandling ett pågående utvecklingsområde.

Av tillsynen framgår att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hallstahammars kommun föreläggs att vidta åtgärder för att rätta till bristen.

Författning

6 kap. 8 § skollagen.

Personalkompetens

Bedömning

Hallstahammars kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva.
- Se till att endast lärare som uppfyller skollagens kriterier är anställda utan tidsbegränsning.

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämja med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställts före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Lärare som inte uppfyller kraven enligt skollagen får undantagsvis bedriva undervisning. Det gäller bland annat om det inte finns personer som

uppfyller kraven inom huvudmannens organisation eller om det finns särskilda skäl med hänsyn till eleverna. Enligt skollagen får endast den som har legitimation anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

I intervjuer med rektorn och lärare framkommer att samtliga lärare är anställda före den 1 juli 2011. Ingen av lärarna har enligt egen uppgift ännu fått sin lärarlegitimation. Vid intervju med rektorn samt i dokumentationen framkommer att det finns lärare som saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Det gäller exempelvis undervisning i naturorienterande ämnen och idrott. Det förekommer även att lärare är anställda utan tidsbegränsning trots att de inte uppfyller skollagens kriterier för en sådan anställning. Vid faktagranskningen uppger rektorn att en inventering gjorts på kommunnivå av grundsärskolläraernas utbildning, men att den ännu inte är sammanställd och att en planering för hur kompetensen ska utvecklas är påbörjad.

Av utredningen framgår att det för undervisningen används personal som inte har utbildning för den undervisning de i huvudsak ska bedriva samt att det finns lärare som är anställda utan tidsbegränsning trots att de inte uppfyller skollagens kriterier. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hallstahammars kommun föreläggs att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13, 15, 17-20 §§ skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lag om införande av skollagen samt förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare och utnämning till lektor, Krav på legitimation från 1 juli 2012.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Hallstahammars kommun en anmärkning.

Hallstahammars kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen **senast den 10 juli 2013**.

Undervisning och lärande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att det av de individuella utvecklingsplanerna framgår vilken nivå eleverna får sin utbildning på.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen för utbildningen avgör om en elev som tas emot i grundsärskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundsärskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare innan beslut fattas.

Enligt rektorn fattar hon beslut om utformningen av elevens utbildning i samråd med vårdnadshavarna. Vidare framgår att lärarna för varje elev har en individuell planering som regelbundet utvärderas och följs upp där det framgår vad eleven ska arbeta med i olika ämnen och/eller ämnesområden. Skolinspektionen har tagit del av sådana planeringar.

Varje termin genomförs utvecklingssamtal tillsammans med elever och föräldrar då elevens kunskapsutveckling diskuteras. Till grund för samtalet ligger individuella utvecklingsplaner med tillhörande skriftliga omdömen. Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner med tillhörande omdömen för elever i grundsärskolan. Av planerna framgår elevens kunskaper i olika ämnen och/eller ämnesområden och hur eleven ska kunna nå längre i sin utveckling utifrån sina förutsättningar. Dock framgår inte av planerna om eleven får sin utbildning inom grundsärskolan eller inom inriktningen träningsskola. Enligt lärarna finns det föräldrar som inte alltid förstår att eleverna läser utifrån olika kursplaner i grundsärskolan och träningsskolan och som ibland har svårt att förstå varför eleven inte läser ämnen som svenska och matematik. I de fall eleven läser både ämnen och ämnesområden blir det ännu svårare att förstå, menar lärarna. I samtalen med föräldrarna används även ibland samma begrepp, exempelvis estetisk inriktning eller natur, i samtal om

olika ämnen och ämnesområden, vilket ytterligare bidrar till otydligheten kring vilken kursplan och inriktning som eleverna läser. Lärarna bekräftar att det inte tydligt framgår i de individuella utvecklingsplanerna vilken kursplan och inriktning som eleverna läser.

Av utredningen framkommer att de individuella utvecklingsplanerna saknar information om vilken kursplan eleverna läser. Mot bakgrund av att de individuella utvecklingsplanerna i övrigt uppfyller författningarnas krav bedöms bristen som mindre allvarlig. Hallstahammars kommun tilldelas därför en anmärkning.

Författning

11 kap. 8 § skollagen.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Eva Lanteli
Föredragande

Bilaga:**Bilaga 1 Allmänt om tillsynen**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet redovisas i ett sammanfattande beslut. Fritidshem inspekteras i anslutning till tillsynen av respektive grundskola. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).